

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio I. Vtrum actus fidei sit discursiuus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](#)

pra Papam, quando videlicet dubitas est Pontifex tempore Schismatis, tunc enim Concilij est declarare verum Pontificem, non dixit autem Concilium, neque dicere potuit, quod Pontifex ille qui certò admisus est, iudicari possit, vel subiecti Concilio. Imò notant Doctores quod nullius erat authoritatis istud Concilium, tunc quando decretum illud conditum est: coactum enim non erat nisi auctoritate Ioannis XXIII. & ij. soli compen- bant illud qui adhærebant Ioanni: Martinus verò V. ea solum confirmauit huius Concilij decreta in quibus damnati sunt errores Wicelli & Ioannis Hus: Vnde dicit se approbare illa quæ acta in eo erant conciliariter; quia scilicet existimat illud Concilium non fuisse legitimum ante sessionem 14. Concilium Basileense auctoritatem habuit initio, quando à Martino Pontifice conuocatum est. Deinde verò merum fuit conciliabulum, ex paucissimis compo- situm Praelatis, qui rebelles erant Pontifici, cum alij omnes alicuius notæ sponte recessissent: quæ verò aduersus Pontificem erant in eo de cœta, statim reprobata & damnata sunt in Concilio Florentino, posteaque in Lateranensi, & ab omnibus fidelibus spernuntur ut vana: Nicolaus verò V. ea solum approbat Basileensis de cœta quæ spectant ad censuras & beneficia.

§. VI.

Quomodo haec auctoritas conferatur Pontifici, & quomodo in eo illa perseueret.

Hoc erat ultimum punctum ex tribus quæ dicere proposueram de Pontifice, sed illud à Docto-ribus citatis fusissimè traditum paucis luctu hinc attingere.

Ecclesia designat personam Pontificis.

Primo igitur certum est, quod pertinet ad Ecclesiæ designationem personæ illius, quæ præesse debet Ecclesiæ ut caput, ei enim sic designata iurisdictionem & dignitatem solus Deus confert, eo prorsus modo quo princeps secularis designat Episcopum cui solus Pontifex confert dignitatem & potestatem.

Modus eli- gendi Pa- pam varie mutatus.

Modus verò eligendi hanc personam soli, ut patet, commissus Ecclesiæ, varius fuit varijs temporibus, dicitur Petrus Clementem sibi designasse successorem: Inde fieri coepit electio à Clero Romano, & ab Episcopis ibi tunc praesentibus, expectato tamen interdum populi consensu, & aliquando ipsorum etiam Imperatorum, à quibus interdum ius illud eligendi usurpatum est tyrannice aliquoties autem legitur tale aliquod priuilegium à Pontifice datum esse quibusdam principibus optimè meritis de Ecclesia, quod de Carolo Magno & de Pipino legitur propter eximia in Pontifices beneficia. Demum à temporibus Gregorij V II. deuoluta est ea facultas ad Cardinales, in quibus etiam manet. Apostolica verò sedis est modum illum, & circumstantias prescribere: sed non videtur tamen quod possit ordinariè Pontifex successorem sibi designare, qui non eligitur nisi eo mortuo, vel legitimè deposito.

Depositio Pontificis à solo Deo fieri potest

Secundò certum est, quod depônere Pontificem nullus planè valet extra casum hæresis notoria, vel amentia perpetua. Si sit notiorius hæreticus Ecclesia non illum deponit: sed tantum post latam ab Ecclesia sententiam quæ declaratur hæreticus, solus illum deponit Deus, quæ sententia Ecclesiæ cum non sit nisi purè declaratoria indignitatis non requirit ut Ecclesia iurisdictionem habeat in ipsum Papam. Hæc porro declaratio per se loquendo ad Car-

dinales non spectat, sed ad solum Concilium genera- le: reliqua dabunt authores citati.

Reliquum etiam erat ut dicerem quomodo Scriptura, traditio, Concilia, & communis doctorum sententia sint Fidei regulæ, quas Pontifex consulere debet in ijs definendis, quæ habent controversiam: verum hæc alterius videtur esse instituti, & suppositis ijs quæ dixi, vix video posse superesse difficultatem. Videndi de illis sunt Doctores qui hæreticorum impugnant errores ex professo.

Reliquæ
Fidei regu-
lae.

QVÆSTIO III.

De Actu Interno Fidei diuina.

S. Thom. Quæst. 2.

Ab obiecto utroque transeo ad actum, quo circa obiectum illud exercemur, firmiter & absque villa formidine assentiendo rei à Deo reuelata, propter auctoritatem primæ veritatis reuelantis. De hoc autem assensu intellectus nostri obfrequentis Deo reuelanti, & captiuantis se ipsum ad credenda quæ non videt quatuor sunt necessaria, primò utrum actus ille sit discursus: secundò utrum sit supernaturalis, tertio utrum sit certus, quartò utrum sit necessarius & meritorius.

SECTIO I.

Utrum actus Fidei sit discursus.

Certum est primò, discursum appellari progressum illum mentis, in quo ex uno noto colligimus aliquid ignotum, aliquando enim veritatē vnam cognoscimus per iudicium simplex vel etiam per solam simplicem apprehensionem, aliquando autem deneminus in eius cognitionem, ex prævia rei alicuius alterius cognitione, qui est quidam mentis cursus, & verus discursus, ad quem necessaria est quedam actuum pluralitas, vel realis si discursus, sit formalis, vel virtuale solū sit virtualis, tunc autem dicitur discursus formalis quoties per plures actus distinctos realiter, unum interfertur ex alio, ut si dixeris quod Deus reuelat est verum, Deus dixit se esse trinum, ergo Deus est verè trinus. Discursus virtualis est in quo per actum unum omnino simplicem, unum colligimus ex alio, ut si dicas verè trinus est Deus, quia prima veritas hoc dixit: in hoc enim actu reuelatio primæ veritatis, est id ex quo affirmatur Trinitas personarum, tanquam obiectum materiale in recto, & directe cognitum, aliud enim est cognoscere unum ex alio per discursum virtualem, aliud cognoscere unum in alio per simplicem intuitum, id enim quod cognoscitur ex alio, est obiectum materiale primarium quia directe & in recto cognoscitur, quod autem cognoscitur in alio est obiectum duntaxat indirectum & secundarium, ut quando creature videntur formiter in Verbo.

Cerrum est secundò, quod hæc verbi gratia propositio Christus immortalem habet animam deduci potest ex præmissis duplicitis generis, primò ita ut vna præmissarum sit infallibilitas primæ veritatis reuelantis, altera sit eius reuelatio, quod prima veritas reuelat est verum, prima veritas reuelat animam esse immortalem, ergo verum est. Secundò ita ut præmissæ non sint ipsa reuelatio, sed duæ propositiones reuelatæ, omnis homo animam habet immor-

Duplicis
genus præ-
missarum.

talem, Christus est homo, ergo Christus animam habet immortalem. Qui propriè vocatur discursus Theologicus, neque potest esse actus Fidei secundum dūm se totum, quia non fundatur immediate in ipsa reuelatione, sed in bonitate illationis.

Quoties itaque agitur de discursu Fidei duplex controuersia esse potest propter duplex illud genus præmissatum. Primo enim circa prius illud præmissum genus queritur utrum actus Fidei possit esse ille integer discursus, in quo præmissæ sunt infallibilites primæ veritatis, & reuelatio. Secundò, circa posterioris præmissarum genus, utrum saltem conclusio discursus Theologici possit esse actus Fidei proprius, ex quo multa deinde corollaria sequuntur de Concilio, Pontifice, Canonizatione Sanctorum, &c.

§. I.

Vtrum possit actus Fidei esse integer discursus formalis.

Non dubitatur, quin actus Fidei semper discursus sit saltem virtualis, rem enim reuelatam affirmat esse veram, quia Deus illam dixit, difficultas igitur est utrum actus vera Fidei possit aliquando componi ex triplici actu distincto, quorum primus dicat vera esse quæ Deus dixit, secundus dixisse quod sit Trinus, tertius verum esse quod Deus sit Trinus. An vero nullus esse possit actus vera Fidei, quo intellectus non attingat indiuisibiliter simplici actu, & rem reuelatam, & infallibilitatem Dei reuelantis, & reuelationem eius.

Duo requiruntur ut fides sit discursiva. Ratio autem dubitandi primò est, quia duo tantum requiruntur ut fides sit discursiva, primò ut reuelatio & veritas reuelata cognoscantur per actus distinctos, deinde ut cognitio rei reuelata causetur per cognitionem reuelationis, sed hoc utrumque reperi si potest in actu Fidei, ergo actus Fidei esse potest discursus. Minor probatur, quia tunc una cognitio distinguitur ab alia quando causat aliam, sed cognitio reuelationis causat cognitionem rei reuelata, quod probo, reuelatio non potest causare assensum rei reuelata nisi prout cognita, sed si reuelatio prout cognita causat assensum rei reuelata, cognitio reuelationis causat illum assensum, ergo cognitio reuelationis causat cognitionem rei reuelata.

Reuelatio incarnationis & Incarnationis possunt cognosci per actus distinctos. Secundò, quoties unum cognoscitur propter aliud cognosci potest per actum distinctum, sed Incarnationis verbi gratia cognoscitur propter reuelationem, ergo reuelatio & Incarnationis possunt cognosci per actus distinctos. Maior probatur, quoties duo ita se habent ut unum non sit aliud, & habeat veritatem sufficientem ut possit cognosci sine alio, potest intellectus seorsim in illud tendere, sed authoritas divina habet entitatem distinctam & veritatem sufficientem ut possit cognosci, quin cognoscatur Incarnationis, ergo potest intellectus uno actu cognoscere incarnationem, & altero reuelationem incarnationis, sed si veritates cognoscantur seorsim, poterit intellectus ex notitia reuelationis venire in cognitionem incarnationis, & illam veritatem ex altera inferre per bonam consequentiam, ergo potest intellectus per bonam consequentiam inferre illam veritatem ex alia quomodo enim tria illa non possum cognoscere seorsim, quod Deus dicit est verum, Deus dicit incarnationem, ergo incarnationis est vera; possum enim cognoscere Deum esse primam veritatem, quin cognoscam incarnationem ab eo dici, & possum cognoscere quod Deus dicat incarnationem.

nationem, quin cognoscam eum esse primam veritatem.

Confirmarique potest ex actibus voluntatis, nam electio mediorum, & intentio finis, licet aliquando vnu sint actus indiuisibiliter tendens in finem & media, aliquando tamen etiam sunt plures actus, ergo similiter cognitio reuelationis, & cognitio articuli reuelati esse possunt plures actus.

Tertio, tota ratio cur negetur fidem esse discursum, est quia sola reuelatio est id quod mouet ad assensum, consequens illud est absurdum, quia præter reuelationem debet etiam cognosci connexio reuelationis cum Incarnatione reuelata, & illatio vnu ex alia per discursum saltem virtualem, ergo fides esse potest formaliter discursua, si enim Dei reuelatio me mouet ut connexa cum incarnatione; ergo discursus etiam formalis potest me mouere saltem partialiter ad assensum Fidei, imo argumenta omnia que probant discursum formalem non esse in Fidei, probant non esse discursum virtualem.

Dico primo, actum Fidei diuinæ quamvis multos supponat discursus, non esse tamen vnu in se discursuum formaliter, sed esse actum vnum indubabilem, quo tendit intellectus in reuelationem & rem reuelatam, ita docent cum S. Thoma *quest. 1. art. 1. Caietanus, Capreolus, Canus, Suarez diffutat. s. sec. 6. Valentia quest. 1. p. 2. Granadus, Coninck, & alij communis contra Vasquem 1. p. diffut. 5. Beganum cap. 8. q. 3. De Lugo diff. 7. Hurtadum diff. 39. Ripalda tom. 1. disp. 55.*

Ratio autem est primò, quia si actus Fidei esset discursus non esset assensus propter puram Dei reuelationem, neque ultimum in illam resoluere, consequens est absurdum ut semper probavi, ergo actus Fidei nunquam esse potest discursus. Maior probatur, tunc assensus non ultimum resolutur in reuelationem omnino solam quando præterea resolutur in bonitatem illationis & consequentia, sed si actus Fidei discursus est, resolutur ultimum in bonitatem illationis, & consequentia; notum enim est quod conclusio syllogismi continens particulam, ergo significat conclusionem recte sequi ex præmissis, & hanc bonitatem consequentia, proximum esse motuum quo assentimur veritati consequentia, ergo si fides est discursiva dicendum est quod assentitur veritati reuelata quæ includitur in iudicio consequentia; neque satisfaciunt omnia quæ respondere conatur de Lugo *sec. 3.* & satis videntur esse reiecta cum dixi de formalis motu Fidei.

Secundò, si fides niteretur discursu & ultimum resolueretur in bonitatem illationis, & consequentia sequeretur fidem resoluti ultimum in aliquid pure naturale, & naturaliter cognoscibile, sicut prorsus esse naturalem, probatur sequela, quia bonitas consequentia naturaliter à nobis cognoscitur, Logica enim quæ tradit & probat rectitudinem huius iudicij esset supernaturalis. Deinde sequeretur fidelem non esse qui afficeret falsas esse regulas de discursu, sed afficeret tamen omnes articulos reuelatos quia Deus dixit, si enim negaret conclusionem recte non sequi ex præmissis recte ordinatis habere non posset actum Fidei. Deinde nemo esset Catholicus qui non penetrat veritatem aut certitudinem consequentia, sicut videmus quod semper à Rusticis, admissis præmissis negatur consequentia. Denique sequeretur actum Fidei non esse in se ipso liberum, & meritum sed tantum quoad ea quæ illum præcedunt, imo actus Fidei non immediate procederet à pia voluntate credendi.

Tertio, alia etiam absurdum sequentur. Primum est, Tertia ratio.

est, quia si Fides esset aliquando discursiva, sequeretur actus Fidei non omnes eiusdem esse species, aliqui enim niterentur pura reuelatione ut cum credo Deum esse veracem, alij niterentur discursu, ut cum credo Deum esse incarnatum. Secundum est, quia sequeretur non omnes actus Fidei aequaliter esse certos, nam Fides quam præmissis assentient ut certior esset, quam Fides quam conclusioni assentiremur, & sic Fides non esset certa super omnia. Tertium est, quia veritas Dei & reuelatio non crederentur per eundem habitum quo creditur res reuelata, nunquam enim principia pertinent ad eundem habitum, ad quem pertinet conclusio.

Denique à priori ratio est, quia nulla potentia potest attingere aliquod obiectum materiale, quin eodem actu attingatur obiectum formale sicut ut quo, verbi gratia eodem actu amatur proximus, propter Deum amatum, eadem adoratio terminatur ad imaginem, & ad prototypum. Et quamvis possint duplice actu attingi finis & medium quando vtrunque attingitur ut obiectum materiale, sive ut quod, tamen est impossibile ut medium ametur quin eodem actu finis ametur ut quo. Imò in discursu formalis Iudicium consequentis & Iudicium consequentiae non sunt duo actus, sed unus tantum. Similiter quamvis reuelatio & res reuelata possint attingi per plures actus, tamen est impossibile ut res reuelata creditur quin eodem actu creditur reuelatio sicut, ut quo.

Cognitio reuelationis non caufat cognitionem rei reuelatae.

Ad primam Respondeo negando absolute quod cognitio reuelationis caufat cognitionem rei reuelatae, quamvis reuelatio prout eodem illo actu cognita caufat cognitionem rei reuelatae, nam haec duo valde differunt ut patet. In omni enim actu intellectus, obiectum formale mouet ut cognitum, & tamen cognitio obiecti formalis non caufat cognitionem obiecti materialis cum vtrumque obiectum eodem actu cognoscatur. In omni actu voluntatis obiectum formale non mouet ad amorem nisi amatum, & tamen falsum est quod amor obiecti formalis caufat amorem obiecti materialis: Similiter ergo reuelatio non caufat assensum rei reuelatae nisi cognita prius ratione, illo eodem actu quo cognoscitur per illam res reuelata, sed ita tamen ut cognitio reuelationis nullo modo influat in cognitionem rei reuelatae.

Infantia Instabis saltem cognitio reuelationis conditio est necessaria ut caufetur cognitio rei reuelatae, ergo distinguitur à cognitione rei reuelatae, nihil enim esse potest conditio ad seipsum.

Respondeo distinguendo antecedens est, conditio requisita prius natura, nego: est conditio requisita prius ratione, concedo. Est quidem necesse ut prius ratione in eodem actu cognoscatur reuelatio, quam res reuelata, vnde distinguitur ratione à cognitione rei reuelatae.

Ad secundam Respondeo distinguendo maiorem, quoties vnum cognoscitur propter aliud cognoscere potest per actus distinctos, si vtrumque cognoscatur ut quod, & ut terminus materialis ipsius actus, concedo, si alterum cognoscatur tantum ut quo, & ut terminus formalis actus, nego. Nam obiectum materiale ac formale terminant necessariò eundem actum. Ad probationem eadē distinctionē responderi debet, quando enim duo habent distinctas veritates possunt terminare actus diuersos, si ambo sint obiecta materialia, non possunt terminare si alterum sit obiectum formale. Semper ergo fateor reuelationem posse cognosci per actum, quo non cognoscatur res reuelata, sed nego posse credi rem reuelata-

Tom. I.

tam, quin eodem actu creditur reuelatio sicut ut quo & motuum credendi. Similiter facio quod per actus distinctos possum cognoscere tres propositiones huius syllogismi, quod Deus dixit est verum, Deus dixit &c. Sed nego illos esse actus Fidei, cum nullus eorum trium actuum nitatur pura reuelatione. Quod additur de actibus voluntatis quibus attinguntur finis & media, iam solutum est. Nam intentio, & electio sunt semper unicus actus, quoties finis amatitur ut quod, possunt esse duo actus si finis, & media amentur ut quod. Imò implicat dari electionem quæ non amer finem ut quod.

Ad tertiam Respondeo posse Fidem diuinam sola nisi reuelatione, quamvis discursum virtualem includat, in quo inuenitur etiam suo modo illatio vnius ex alio, & cognitio connexionis quam habet obiectum cognitionis cum principijs obiectuis, numquam enim assentior propter puram reuelationem ut sic, sed propter reuelationem ut connexam cum reuelata. Sed hoc non vrget, quia nego hinc sequi quod non assentiar propter puram reuelationem, quia reuelatio non est connexa cum reuelata per aliquid à se distinctum, sed se ipsa prorsus immediatè connectitur. Si autem per plures actus cognoscetur reuelatio & res reuelata tunc non sola reuelatio, sed eius cognitio & bonitas illationis, esset causa cognoscendi rem reuelatam, & illi assentiendi. Quod negare aduersari non possunt.

Discursus virtualis vera Fidei non obstat.

§. II.

Vtrum conclusio aliqua discursus Theologici posse esse actus vera Fidei.

Discursus Theologicus triplici modo fieri potest. Primò enim duas habet præmissas de Fide, omnis homo animam habet immortalem, Christus est homo, ergo Christus animam habet immortalē. Secundò priorem habet præmissam vniuersalem de Fide, alteram autem notam naturaliter vel physicè vel moraliter, verbi gratia omnis peccans priuat gratia Dei, ego scio me nunc peccare, ergo ego nunc priuor gratia Dei, vbi posterior præmissa est evidens physicè, in isto autem discursu non est evidens nisi moraliter, omnis legitimè electus est verus Pontifex, iste est legitimè electus, ergo est verus Pontifex. Tertiò priorem præmissam vniuersalem habet evidenter naturaliter posteriorem certam ex Fide, omnis homo est rationalis, Christus est homo, ergo Christus est rationalis. De omnibus istis discursibus

Tripli modo fit discursus Theologicus.

Ratio dubitandi est primò, quia illud non potest Fide diuina credi cui non potest intellectus assentiri propter puram reuelationem, sed conclusioni Theologica assentiri nequit intellectus propter puram reuelationem, ergo conclusio Theologica non potest Fide diuina credi. Probatur minor, illud quod intellectus cognoscere non potest ut est tale in particulari, nisi addito discrusu, non potest cognosci propter puram reuelationem, sed quando aliquid non est reuelatum nisi confusè in præmissis de Fide non potest cognosci nisi addito discrusu, ergo intellectus non potest illi assentiri propter solam reuelationem. Confirmatur quia ille habitus per quem assentimur præmissis demonstrationis, differt ab habitu per quem assentimur conclusioni demonstratae, aliqui habitus principiorum non differet ab habitu scientiae, sed per habitum Fidei assentimur præmissis reuelatis, ergo per habitum Fidei non assentimur conclusioni. Imò cum conclusio ista Thologica

Prima ratio dubitandi de duabus præmissis reuelatis.

Confirmatio.

gica sit, si est assensus Fidei sequitur Fidem & Theologiam esse unum habitum.

Secunda
ratio du-
bitandi si
vna præ-
missa sit
naturaliter
evidens.

Secundo, quando vna præmissa vniuersalis est reuelata & altera non est certa nisi naturaliter, conclusio esse non potest certa ex Fide, si eius obiectum non est reuelatum prout est tale in particulari, sed eius obiectum non est reuelatum prout est tale in particulari, ergo illa conclusio non est de Fide ut est de tali obiectio in particulari. Probatur minor, tunc obiectum non est reuelatum à Deo prout est tale in particulari, quando voces per quas Deus reuelauit non sunt impositæ nisi ad significandum obiectum illud confusè & in communi, sed voces quibus Deus reuelat omnem hominem esse ritè baptizatum non sunt impositæ ad significandum quod hic puer in particulari sit in gratia, ergo illud obiectum ut est tale in particulari non est reuelatum.

Tertia
ratio du-
bitandi de
præmissa
moraliter
evidente.

Tertio, quando secunda præmissa non est evidens nisi moraliter, certè conclusio non est de Fide, alioqui credere possem de Fide quod sum in gratia, quia omnis ritè contritus, est in gratia, sum autem certus moraliter quod sum contritus, alioqui non possem sine peccato accedere ad altare. Deinde certus essem de Fide quod haec hostia Christum continet, quia moraliter sum certus, quod est consecrata alioqui non possum illam adorare absolute.

Quarta
ratio du-
bitandi de
vniuersali
non reue-
lata.

Quartò, quando prior præmissa est naturalis conclusio non est Fide, nam illa propositio non est de Fide quam qui negaret non esset hereticus, sed qui negaret verbi gratia omnem hominem esse animal rationale, fateretur autem Christum esse hominem eti non esset animal ratione, ille non esset hereticus, ergo illa conclusio non est de fide. Imò negatum alijs est reuelationem virtualem sufficere ad Fidem diuinam, sed obiectum conclusionis huius Theologice non est reuelatum nisi virtualiter in præmissis. Cur enim magis est de Fide verbi gratia Christum esse rationalem quam Christum esse risibilem?

Conclusio.

Dico secundò, conclusionem Theologicam nunquam esse de Fide prout deducta est ex præmissis, sed esse tamen de Fide prout explicata, quoties vel duas præmissas sunt de Fide, vel prior præmissa vniuersalis est de fide, altera vero evidens physicè, vel prior præmissa est evidens physicè continentque definitionem subiecti: si vero prima præmissa sit certa ex Fide, posterior autem evidens moraliter, conclusio aliquando est de Fide non tamen semper.

Conclusio
discursus
Theolo-
gici de-
ducta, &
ex ita.

Priman partem de conclusione prout est deducta tenent omnes qui negant Fidem esse posse discursiuam, obseruat autem rectè Albertinus tomo 1. Collatio 3, ex primo principio Philosoph. quæst. 3. Theologica dubit. i. conclusionem discursus Theologici considerari posse, primò ut est deducta ex præmissis Theologicis, secundò prout est explicata per præmissas Theologicas. Tunc sumitur ut deducta quando ratio illi assentiendi est quia, illa sequitur ex talibus præmissis, non autem propter illum aliud motiuum. Conclusio prout explicata, illa est quæ non nititur discursu tanquam motiuo assentiendi, sed illum totum presupponit ut conditionem sine qua conclusio non esset evidenter creditibilis, aliud enim est quod discursus sit ratio assentiendi, aliud quod sit motiuum creditibilitatis.

Conclusio
ut deducta
non est de
Fide.

Ratio ergo cur conclusio Theologica ut deducta non sit actus Fidei, est quia ille non est actus Fidei cuius motiuum formale non est sola Dei dicentis authoritas, alioqui non crederemus soli Deo tunc quando credimus, & actus Fidei certus non esset super omnia.

Secundam partem de conclusione prout explicata video à nemine negari vniuersum eam sumendo, & ratio est quia si miracula & alia motiva creditibilitatis possunt esse conditions quibus ita sufficienter declaretur aliquam veritatem euidenter esse creditibilem, certè veritas euidens consequentia infallibilis, quæ reperitur in discursu Theologico potest esse conditio sufficiens ad me obligandum, multò enim maior est euidentia in bona illatione quam in alijs pluribus motiuis, ergo illa esse potest sufficiens motiuum creditibilitatis modò euidenter explicit obiectum conclusionis esse in se ipso reuelatum. Discursus autem Theologicus hoc facit in casibus quos enumerabam.

Primò enim quando præmissa vtraque est de Fide conclusio explicatur esse reuelata formaliter in se ipsa, si obiectum præmissarum reuelatarum, & obiectum conclusionis cognoscantur esse unum & idem realiter, sed in discursu vbi duas præmissas reuelatae sunt obiectum conclusionis cognoscitur esse idem cum obiecto præmissarum reuelatarum, nam hoc habet omnis discursus quod demonstrat obiectum præmissarum, & obiectum conclusionis esse unum & idem, atque ita negari non posse conclusionem concessis præmissis, ergo tunc quando duas præmissas sunt de Fide conclusio explicatur esse reuelata formaliter.

Secundò, quando prior præmissa vniuersalis est de Fide, altera vero evidens physicè conclusio explicatur ut reuelata formaliter in se ipsa, si demonstratur quod obiectum illius conclusionis continetur sub propositione vniuersali tanquam vera illius pars, sed per istum discursum demonstratur quod obiectum illius conclusionis est pars propositionis vniuersalis reuelatae, ergo illa conclusio explicatur ut formaliter reuelata, probatur minor, per illum discursum demonstratur quod conclusio obiectum est pars propositionis vniuersali reuelatae, si supposita veritate minoris propositionis euidentis, implicat ut obiectum conclusionis non sit pars propositionis vniuersalis, sed implicat ut non sit pars: verbi gratia supposito quod euidens mihi nunc est quod peccem, implicat ut Deus dicens, omnis qui peccat amittit gratiam, non sit de me loquutus qui nunc pecco, qui enim dicit omnem hominem dicit etiam Petrum, Paulum, &c. Qui dicit omnem peccantem dicit etiam me & alium qui peccamus. Neque dicas Deus hoc non dicit nisi confusè, ergo non potest credi nisi confusè. Contra enim argumentor, quando Deus dicit omnis peccans amittit gratiam, non cognoscit confusè tantum omnem peccantem, sed distinctè cognoscit hunc & hunc peccantem, ergo distinctè loquitur etiam de me qui pecco, illud non erat mihi notum nisi confusè ante cognitionem euidentem huius propositionis, ego nunc pecco, sed post euidentiam huius propositionis, est mihi necessariò euidens, quod Deus loquens de omni peccante, de me loquutus est.

Tertio, quando prima præmissa vniuersalis est euidens naturaliter & continet definitionem subiecti, ut si dicam omnis homo est rationalis &c. veritas etiam conclusionis demonstratur esse reuelata formaliter in se ipsa, si demonstratur per talem discursum quod illa conclusio formaliter idem significat, quod significat minor propositio reuelata: sed in tali discursu demonstratur quod talis conclusio formaliter idem significat quod significat minor reuelata, definitio enim & definitum formaliter idem significant, sed in discursu cuius prima propositio continet

Vt expli-
cata est de
Fide.

Quando
duas pre-
missas sunt
reuelatae.

Quando
præmissa
vniuersalis
est de
Fide.

Si prior
præmissa
sit defini-
tio subiec-
ti con-
clusionis.

continet definitionem subiecti, prædicatum conclusionis est definitio subiecti minoris reuelatae, ergo in tali discursu demonstratur quod conclusio formaliter idem significat quod propositio reuelata: ergo demonstratur quod propositio ipsa est reuelata.

Evidentia
præmissa
particula-
ris non se-
per sufficit.

Certitudo
physica &
moralis.

Conclusio
non est
semper de
Fide.

Aliquando
sequitur
conclusio
Fidei.

Ratio dis-
criminis.

Probatur.

Quartò, tamen de illo discursu cuius secunda præmissa moraliter tantum est evidens multò maior esse potest controvressia, quia difficultè afferri potest ratio cur conclusio illata sit aliquando de Fide, non autem semper, cur enim evidentia moralis aliquando sufficiens est motiuum credibilitatis, aliquando non est sufficiens quod priusquam declarem.

Obseruo, propositionem aliquam tunc dici physicè certam quando implicat contradictionem ut sit falsa, talis ista est, homo est rationalis; tūc autem dici certam moraliter, quando physicè quidem & secundūm suam naturā spectata esse posset falsa, sed excludit tamen omnem prudentem formidinem oppositi verbi gratia illi qui non vidit Romanum certum tamen & evidens est esse Romanum, essetque stultus si dubitaret: fateor tamen non omnia quæ certa sunt moraliter esse tam certa quām certum est Romanum esse illis qui non viderunt: nam verbi gratia moraliter certum est hostiam hanc esse consecratam, hunc infantem esse baptizatum, de hoc enim prudenter non debeo dubitare, sed non est tam certum, quām certum est Romanum esse, de quo stultus esset qui dubitaret.

Itaque certum est quod interdū præmissa moraliter solum evidens non sufficit ad conclusionem de Fide, verb. gr. non est Fide quod Christus sit in hostia, licet moraliter certum sit illam esse consecratam, non est mihi certum de Fide, quod sim in gratia, licet moraliter certus sim quod conteror; similiter non est de Fide sacerdotem hunc esse verè sacerdotem, &c. igitur ex duabus præmissis quarum una sit de Fide, & altera evidens moraliter, conclusio non sequitur semper certa de Fide. Aliquando autem sequitur conclusio Fidei ex præmissa vna moraliter tantum certa, ut cōstabilē ex sequētibus, est enim de Fide quod Conc. Tridentinum, legitimū, est Concilium, quamvis non sit certum nisi moraliter quod illud legitime congregatum fuerit, idem dicam de Pontifice, de Sanctis canonizatis, & approbatis religionibus. Et ratio à priori esse potest, quia ut articulus Fidei proponatur sufficier, sufficit moralis evidentia motiorum, sed quoties prima propositio vniuersalis est reuelata, & altera certa est moraliter, propositio ista, moraliter certa, explicat certò moraliter quod conclusio continetur sub vniuersali reuelata, implicat enim ut hæc propositio moraliter sit certa, quin sit certum moraliter conclusionem contineri sub vniuersali reuelata: tota ergo difficultas est in assignanda ratione cur interdū sufficiat moralis evidentia, non autem semper. Omitto autem multa hic refutare quæ inuenio dicta esse à Theologis de ratione huius discriminis & mihi videntur difficillima facilius autem.

Dico tertio, certitudinem moralem præmissæ vniuersalim moraliter explicare sufficienter conclusionē particularem tanquam contentam sub vniuersali de Fide quoties illa conclusio est de aliqua materia pertinente ad totam Ecclesiam, quam cognoscere necessarium sit ad salutem vel vtile, ad Christianam pietatem, in alijs nunquā certitudo moralis potest sufficer.

Ratio est, quia tria sunt in quibus pro certo Spiritus sanctus non potest permittere ut Ecclesia tota erret. Primò in iis quæ ad Fidem pertinent, nihil enim potest definire quod falsum sit. Secundò in

Tom. I.

præceptis mortum, nihil enim præcipere potest contraria in salutē. Tertiò in iis quæ tanquam vtilia saluti omnibus fidelibus proponit, est enim à prouidentia Spiritus sancti prorsus alienum qui promisit perpetuam assistentiam Ecclesiae, ut permittat illam in eo errare, quod omnibus vniuersum suadet, imò & præcipit tanquam vtile ad aeternam salutem. Itaque moralis certitudo tunc tantum sufficit ad propositionem sufficientem in rebus Fidei, quando illa talis est ut pertineat ad Dei prouidentiam non permettere, ut subfit illi falsum: in iis autem quæ non spectant ad totam Ecclesiam certitudo moralis nunquam tanta est ut non possit illi subesse aliquando falsum, vnde illa non sufficit ad fidem infallibilem?

Ad primam igitur Respondeo quod conclusio Theologica ut deducere non assentimur propter solam reuelationem: illi autem ut explicatæ tantum per discursum tanquam per motiuum credibilitatis, & propositionis sufficientis, assentimur propter solam reuelationem, quæ distinctione video alia omnia solui quæ ponuntur in argumento.

Ad secundam Respondeo quod conclusio Theologica concipi potest primò respectu Dei reuelantis, secundò respectu eorum quibus Deus reuelat. Deus ex parte sui quando propositionem reuelat vniuersalem, semper reuelat omnes particulares sub illa contentas, quia cognitionis eius distincta est, sed non nobis reuelat ita distincte, ut distincte à nobis percipi possit. Post discursum vero Theologicum reuelatio illa quæ semper respectu Dei fuit distincta, incipit esse distincta respectu nostri: sicut si mihi aliquis narrat virtutes Petri amici sui, quem ego non cognoscam, ille distincte loquitur ex parte sui, ex parte autem mei loquitur confusè, sed si postea tamen cognoscam Petrum, incipit prima illa loquutio esse mihi distincta, quæ non erat prius nisi confusa: similiter quando Deus dicit omne Concilium legitimè celebratum, est Concilium infallibile, ex parte sui loquitur distincte de Concilio tridentino sed illa reuelatio ex parte mei non est distincta, nisi post discursum Theologicum, qui explicat conclusionem illam ut partē propositionis vniuersalis reuelata. Itaque voces quibus Deus reuelat omne Concilium legitimè coactum esse infallibile simul sumptæ cum discursu illo Theologico significant distincte Concilium tridentinum esse infallibile.

Ad tertiam satis respondisse video in tertia conclusione.

Ad quartam distinguo illud, ista propositio non est de Fide, quæ qui negaret non esset hæreticus, quæ qui negaret facta sufficienti propositio, & ea penetrata non esset hæreticus concedo, quæ qui negaret ex eo quod non intelligenter sufficientem propositio, nego: potest enim fieri ut aliquis non sit hæreticus, quamvis neget articulum reuelatum ex eo quod non capiat motiuam credibilitatis, quæ obligant illum ad credendum, si ergo aliquis concederet Christum esse hominem, negaret autem illum esse rationabilem, quia negaret omnem hominem esse rationabilem, ille non esset hæreticus, quia non penetraret evidentiam credibilitatis.

Deinde dico magnum esse discrimen inter rem non reuelatam nisi virtualiter, & rem reuelatam formaliter: confusè prout continetur sub vniuersali reuelata quia scilicet nihil credi potest nisi sit in se ipso reuelatum, res autem reuelata solidū virtualiter est reuelata non in se ipsa sed in causa, res vero con-

EEEc 2 fusè

Deus ex
parte sui
nunquam
loquitur
confusè.

Solutio
tertiæ.

Solutio
quartæ.

fasē reuelata semper reuelata est in se ipso, ideōque indiget solum explicatione discursus Theologici, per quam ex confusa reuelata, sit reuelata distincte, respectu nostri. Magis ergo est de Fide Christum esse rationalem, quam Christum esse risibilem, quia Christum esse rationalem est reuelatum in se ipso, Christum esse risibilem est reuelatum in alio.

S. III.

Corollaria de Concilio, de Pontifice, de canonizatione Sanctorum, & alijs huiusmodi.

EX hac doctrina quam haec tenus tradidi non erit difficile soltere quatuor potissimum quæsita difficultima, quomodo sit de Fide hoc Concilium v.gr. Tridentinum esse legitimum Concilium: hunc Pontificem legitimum esse Pontificem, hunc sanctum canonizatum esse verè sanctum, hanc religionem approbatam esse laudabilem.

Ratio prima dubitandi.

Ratio enim dubitandi est primò, quia illud non est de Fide, quod nec in Scripturis nec in traditione vlla reuelatum est, sed nullibi reuelatum est quod Concilium Tridentinum sit Catholicum Concilium, quod Alexander sit legitimus Pontifex, quod Sanctus Franciscus sit reverè sanctus, nullibi enim hæc habentur, ergo illa non sunt de Fide. Minor probatur quia si esset reuelatum quod Tridentinum sit verum Concilium, esset etiam reuelatum quod nihil omnisiū est eorum, quæ ad legitimum Concilium conuocandum & celebrandum necessaria sunt, hoc enim est esse legitimum Concilium: sed hoc non est reuelatum alioqui discursus ille Theologicus non constaret ex una præmissa de Fide, & altera naturali, sed ex duabus præmissis de Fide, sicque falsum esset conclusionem Theologicam esse de Fide nisi præmissa utraque sit de Fide quod falsum est, cum enim dico omnis ritè baptizatus est in gratia, hic puer est à me nunc ritè baptizatus, ergo est in gratia, certè minor non est reuelata.

Secunda.

Secundò, de Pontifice idem fieri potest argumentum, si enim est de Fide quod Alexander VII. est legitimus Pontifex, certè hoc alicubi est reuelatum, imò reuelatum est, quod electores obseruarunt omnia quæ per canones præscripta sunt, est reuelatum quod ille legitimè baptizatus est, quod est verè Christianus, non enim esset caput Ecclesia, si non esset in Ecclesia, est autem absurdum dicere quod hæc omnia reuelata sunt, quia non est magis certus eius baptismus, quam baptismus reliquorum hominum.

Tertia.

Terziò, magis etiam videntur argumenta hæc urgere pro canonizatione sanctorum, quia nullibi legitur vel in Scriptura, vel traditione reuelatum quod S. Franciscus sit sanctus & in celo beatus, & qui hoc negaret, hæreticus non esset, si autem esset de Fide, quod sanctus Franciscus est beatus, hæresis esset hoc negare. Deinde Pontifex in sanctis canonizandis vtitur varijs hominum testimonij qui falli possunt & fallere, ergo illius iudicium non potest esse infallibile, alioqui esset de Fide quod testimonia quibus usus est fuerunt infallibilia, & hoc esset alicubi reuelatum. Denique tota Ecclesia non magis proponeat sanctum hunc adorandum, quam hanc hostiam adorandum, sed non est de Fide quod hac hostia legitimè consecrata sit, ergo nec est de Fide quod hic Sanctus beatus sit.

Conclusio.

Dico quartò, esse omnino de Fide quod hoc Concilium verbi gratia Tridentinum, sit verum & legi-

tum Concilium: quod ille Pontifex quem agnoscit tota Ecclesia sit verus & legitimus Pontifex, & successor Petri: quod verè beatus sit hic sanctus canonizatus: quod hæc religio approbata sit laudabilis & sancta.

Ratio vniuersim illa est quam superius indicavi, quia tunc conclusio Theologica est de Fide quando uestigia deducitur ex vniuersali reuelata, & altera naturali cuius certitudo moralis est de rebus ad totam Ecclesiam pertinentibus, tunc enim (vt dixi) Spiritus Sancti prouidentia pati non potest vt Ecclesia tota erret in ijs quæ ad salutem sunt vel necessaria, vel utilia. Illa quatuor quæ proposui sunt huiusmodi.

Primo enim de Conciliis, certissima Doctorum omnium sententia est quod est de Fide quod Concilia generalia vera sunt & legitima Concilia, nimis ea à quibus nullus excluditur Episcopus, quæ contuocata sunt à Pontifice, & sub unione illius procedunt, atque ab eo saltem tacite approbata sunt. Sic enim grauissimis verbis pronunciant sepe Patres, Augustinus libro quarto, contra Donatitas capite septimo. *Nec quisquam dicat quod accepimus ab Apostoli, hoc sequimur, quanto robustius nunc dicimus, quod consuetudo Ecclesia semper tenuit, quod plenarium Concilium confirmauit hoc sequimur: Gregorius libro primo Registrī epistola vigesima quarta, docet quatuor primis Conciliis eandem deberi fidem & venerationem, quæ debetur quatuor Euangelijs, ita vt tam sit de Fide illa esse vera Concilia quæcum est de Fide ista esse vera Euangelia, quod sanctur etiam à Iustiniano imperatore in Nouella 113. capite quadragesimo primo. Et aperta ratio est, quia si non esset de Fide, quod Concilium hoc est legitimum, non erit de Fide quod illud sit infallibile, ergo non erit de Fide quod ea quæ ab ipso definiuntur infallibiliter sint vera, dubitari ergo de illis poterit, quod Catholicus nemo dixerit, Ecclesia enim tota errare posset proponendo illius dogmata tanquam Fide certa, cum tamen illa tam possint esse falsa, quam esse potest falsum Concilium. Et hæc ratio videtur certò concludere quod intendimus.*

Secundò, de Pontifice miror dubitari posse à nonnullis Theologis, & negari esse de Fide quod Alexander VII. legitimus sit Pontifex, cum eadem omnino videatur esse ratio Pontificis legitimis & legitimis Conciliis: vnde hoc vtrumque æqualiter esse de Fide merito docent Suares disputatione 10. sectione 5: Valentia quest. 1. p. 7. De Lugo disputat. sect. 13. num. 325. Hurtadis disputat. 37. Coninck, Albertinus, & plures alij quos citant, contra Turecrematam, Caietanum, Bannem, Canum, Vegam, Cordubam, Castro qui volunt id non esse de Fide sed sancte immoritudo.

Ratio enim allata pro Conciliis vt dixi, eadem omnino pro Pontifice afferri potest, nam quoties conclusio sequitur ex duabus præmissis, altera vniuersali reuelata, altera moraliter certa, de re pertinente ad totam Ecclesiam, conclusio est de Fide vt explicata, ista conclusio Alexander VII. est legitimus Pontifex sequitur ex duabus huiusmodi præmissis, omnis Pontifex, legitimè electus est verus Pontifex & successor Petri, Alexander est legitimè electus, ergo, &c. Minor enim illa moraliter evidens est de re pertinente ad Ecclesiam totam vt per se patet, esset enim error turpissimus in Ecclesia, si provero capite ac regula infallibili sue Fidei, aliquem agnosceret, qui verum non esset capit: Imò ex isto etiam alio principio Fidei sequi potest ista conclusio, Ecclesia nunquam potest decipi acceptando vniuersali

vniuersaliter aliquicin errorem , sed Ecclesia tota vniuersaliter accepvat Pastorem hunc pro infallibili Fidei regula , ergo ille verum est Ecclesiae caput , & legitimus eius 'Pastor' , quomodo enim turpissimus error Ecclesiae non esset , circa regulam Fidei : nullo igitur modo magis est de Fide quod hoc Concilium sit legitimum , quam quod hic Pontifex sit legitimus.

Vnde argumentor secundò , si enim nullo modo possum formidare quod hic Pontifex sit falsus Pontifex , & quod habeat infallibilem autoritatem ad res Fidei definiendas , est de Fide quod sit verus Papa , sed nullo modo possum dubitare vel formidare de infallibili eius auctoritate , alioqui possem formidare de veritate illorum quae decernit , tanquam certa de Fide : quomodo enim possum moueri per auctoritatem illius ad aliquid credendum absque formidine , si possum formidare utrum ille falli possit ; Imò si non est de Fide quod sit verus Pontifex non est de Fide quod sit infallibilis , ergo non est de Fide quod non fallatur , ergo nec debeo credere id quod dicit ex sola eius auctoritate .

Dices quando doctor Catholicus Ethnicius proponit mysteria Fidei , illi tenentur credere id quod dicit , etiam si nullum sit nouum motuum , & tamen Doctor ille non est infallibilis : ergo licet teneamus credere illa quae definit Pontifex , non sequitur tamen quod infallibilis sit auctoritas , quia pertinet ad prouidentiam Dei non permettere ut ille qui habetur in Ecclesia Pontifex non actu fallatur proponendo aliquid toti Ecclesiae , quamvis non sit de Fide quod sit infallibilis , & quod verus sit Pontifex .

Respondeo infideles teneri credere Doctori Catholicu etiam si non sit infallibilis , quia non mouentur ex eius auctoritate , cum non proponat aliquid nouum quod prius tota Ecclesia non crederet , sed proponit ea quae iam in Ecclesia sunt nota , vnde id quod inducit ad credendum non est auctoritas Doctoris : cum autem aliquid Pontifex noui definit , id quod me mouet ut regula credendi , est auctoritas ipsius Pontificis , que si dubia esse possit , certè credere non possum sine periculo erroris . Illi enim qui non est verus Petri successor nunquam promisit Christus quod non actu falletur , ideo ergo pertinet ad prouidentiam Dei non permettere ut ille qui habetur in Ecclesia Pontifex erret , quia pertinet ad illam non permettere ut aliis habeatur pro certo Pontifex qui non sit pro certo verus Pontifex , vnde tam est de Fide non decipi Ecclesiam approbando hunc Pontificem , quam est de Fide non decipi Ecclesiam approbando quae ille definit .

Vnde tertio argumentor , quia non potest esse de Fide quod hoc Concilium sit verum Concilium ; quin sit de Fide , hunc Papam esse verum Papam qui solus est caput Concilij , à quo illud conuocari , dirigi , confirmari debet , nulla itaque ratio probare potest quod sit de Fide Concilium Tridentinum esse verum Concilium , quae non probet esse de Fide Alexandrum esse verum Papam , quod etiam videtur definitum esse in decreto Martini V. in Concilio Constantiensi vbi ab hereticis redeuntibus ad Ecclesiam exigunt primum omnium , an credant Papam canonice electum qui pro tempore fuerit (expresso eius nomine) esse verum Papam successorem Petri .

Tertio , de canonizatione Sanctorum magis dicitur aliqui Doctores , nonnulli enim absolue négant esse certum de Fide quod talis Sanctus canonizatus , sit verè Sanctus & beatus : Sed contrarium

probabilis & verius affirman S.Thomas quodlibet 9. artic. ultimo , Valdensis tom. 3. titulo 11. capite 22. Augustinus Anconitanus quest. 14. Castro de iuxta hæreticorum punitione , capite 6. Suares disputatione 5. setz. 5. Bellarmine lib. 1. de beatitudine sanctorum cap. 5. Azor tom. 1. lib. 5. cap. 6. questio 5. Valentia quest. 1. p. 7. §. 40.

Ratio autem primò generalis est sapientia allata , quia ut conclusio aliqua discursus Theologici sit de Fide , fatis est quod deducatur ex una præmissa vniuersali reuelata , & altera moraliter certa cuius certitudo pertinet ad totam Ecclesiam adeo ut Spiritus Sanctus permettere non possit ut ei subsit falso , hæc conclusio sanctus Franciscus est verè beatus & sanctus , huiusmodi est ut pater ; sequitur enim ex hac præmissa vniuersali , omnis sanctus ritè ac legitimè canonizatus est verè Sanctus & beatus , quod est de Fide : Deinde vero ex hac altera , sanctus Franciscus est ritè canonizatus quod est certum moraliter , & pertinet ad totam , Ecclesiam cui proponitur sanctus hic colendus , ergo conclusio illa est de Fide . Deinde omnino est de Fide quod Ecclesia tam non potest errare in ijs quae pertinent ad materia mormorum , quam in ijs quae pertinent ad fidem : sed si adorare ac colere posset hominem damnatum & præcipere fidelibus ut illum colerent , omnino erraret in re grauissima spectante ad mores , quomodo enim error ille non est turpissimus . Deinde non potest Ecclesia errare in rebus utilibus ad salutem : adoratio autem & cultus res est ad salutem utilissima . Imò Ecclesia vetat dubitare de gloria sancti canonizati ut expressè habetur in bulla canonizationis , ergo pro certo id est de Fide , si enim non est de Fide possum dubitare , quod tamen prohibet Ecclesia . Eademque rationes probant esse de Fide quod religio approbata sit institutum consentaneum Euangelio , & verum ad perfectionem Christianam iter , ut docent ijdem Thologoi contra Canum lib. 5. de locis cap. 5. qui parum cautè id negat .

Ad primam Respondeo propositiones illas , Concilium Tridentinum est verum Concilium , & alias huiusmodi reuelatas esti in illis propositionibus vniuersalibus reuelatis ex quibus illæ deducuntur ut eorum partes , vel certè in illa vniuersali propositione quod Ecclesia nunquam errare potest in ijs quae pertinent ad fidem & mores .

Ad probationem Respondeo propositiones illas particulares , Concilium Tridentinum legitimè coactum est , Alexander Septimus legitimè electus est , in canonizatione S. Francisci ritè ac sine fraude perfecta sunt omnia ; duplicitate spectari posse . Primo præcisè ut sunt præmissæ explicantes conclusionem particularem , ut contentam sub propositione vniuersali reuelata , & ut sic non sunt de Fide , sed moraliter tantum certè sunt . Secundò prout continentur tanquam adjuncta sub illa conclusione quam expli- cant tanquam de Fide , & sic omnino sunt de Fide : verbi gratia propositione hæc , Concilium Tridentinum est legitimè congregatum omnino adjuncta est illi alteri , Concilium Tridentinum est verum Concilium . Quomodo enim esset verum Concilium , si non esset coactum legitimè ? sicut ergo est de Fide quod istud est verum Concilium , sic est de Fide quod illud est congregatum legitimè , non enim creditur ut aliquid distinctum , sed ut aliquid omnino unum & inseparabile ab alio . Quod idem dico de alia illa minore , hic puer est à me ritè baptizatus , nam prout est præmissa non est de Fide , sed prout continetur sub illa puer est in gratia , quod hic & nunc est inseparabile à baptismō ritè celebrato .

Quomodo
reuelata
sunt illæ
propositio-
nes .

Supernaturalitas proprij actus Fidei.

Actum Fidei esse verè supernaturalē Catholici omnes asserunt, probantque primum ex Scripturis Ephes. 2. *Gratia saiuari ejus per fidem & hoc non ex vobis, Dei enim donum est.* Proabant ex Concilijs praesertim Africanis contra Pelagianos coactis, deinde in Araisiano secundo, vbi damnata sunt eorum reliquiae, ac demum in Tridentino *sess. 6. c. 5. 6. 12. & can. 3.* Proabant ex omnibus Patribus praesertim vero ab Augustino in omnibus libris contra Pelagium & Semipelagianos quorum præcipuus error erat, de initio Fidei quod esset ex nobis. Quo etiam in argomento triumphant discipuli Augustini Prosper contra collatorem, & Fulgentius *L. de carnal. & gratia cap. 8.* & alibi frequentissime.

Difficultas igitur tota est inter Catholicos, utrum *sensus diff. actus iste sit supernaturalis secundum substantiam, an fidelitatem, verò tantum secundum modum; vel intrinsecum, vel extrinsecum.*

Ratio autem dubitandi est primò, quia si actus Fidei est supernaturalis secundum suam entitatem, debet in ratione propria obiecti eius formalis reperiri aliquid quod superet omnem naturam: hoc autem ostendit non reperitur, nam prima veritas reuelas est res æquè naturalis ac obiecta scientiarum, neque ultra ratione probari potest quod testimonium purum primæ veritatis sit res ira supernaturalis, ut nullo actu naturali attingi possit, satis enim constat quod naturaliter illud apprehendo & cognosco, si ab aliquo mihi narratur, neque recurrere licet ad obiectum in ratione obiecti, nam illud in reulo est prima veritas reuelans propter quam etiam haereticus potest credere, in obliquo autem nihil assignari potest præter actum, vel potentiam, & sic supernaturalitas non petitur ab obiecto, sed ab ipsa potentia quod absurdum est. Imò sicut in pariete quem possum videre visione supernaturali, nihil est supernaturale, sic in obiecto Fidei nihil est quod non sit naturale, sicut etiam in obiecto materiali, quod cognoscitur per actum spirituale, nihil est spirituale: videtur ergo esse omnino paritas.

Secundò, si actus Fidei est supernaturalis secundum substantiam, non minus ad eum exiguntur species supernaturales, quam habitus supernaturalis, certum autem videtur quod actus Fidei non requirit species impressas nisi naturales, nam si species huiusmodi essent supernaturales, illæ imprimi non possent nisi à Deo solo, & sic prædictores nullo modo concurrerent ad conuersiōnem peccatorum, ad quam concurrere nequeunt nisi ministrando species. Imò si Deus illas species produceret deberet simul imprimeri infinitas species ad omnia reuelabilia, quæ sunt infinitas.

Tertiò, deberent etiam apprehensiones precedentes actum Fidei esse supernaturales, nam illæ habent idem obiectum, quod habet actus Fidei, consequens autem illud videtur falsum, nam illæ apprehensiones plurimæ sunt, & omnino naturaliter habentur.

Dico primò, actum Fidei esse supernaturalē secundum substantiam, & non tantum secundum modum. Ita docent Theologi omnes communis, ut ostendunt Suarez lib. 2. *de gratia à capit. 4. ad 12.* Valsques 1. 2. *disputatione 18.* Coninck *disputatione 4. dub. 3.* Lugo *disputatione 9. sect. 2.* & fuit haud dubie sententia Molinæ *disputatione 7. & 8. contra Caietanum, Capreolum, Paludanum.*

Ratio autem primò petitur ex necessitate auxilij ex necessitate gratiae tate gratiae.

Instancia.

Instabis, contingere sèpè ut Pontifex proponat adorandum populo aliquid, quod adorandum non est: verbi gratia fieri potest ut illi facient sacram minister porrigit aquam pro vino, ergo poterit Pontifex proponere toti Ecclesiæ adorandum aliquem sanctum, qui non erit verè sanctus, & sanè hostia consecrata non minus colitur à tota Ecclesia, quam quilibet sanctus canonizatus.

Respondeo concedendo antecedens, quia tunc Pontifex non proponit populo calicem adorandum nisi tanquam priuatus sacerdos: cum autem canonizat sanctum loquitur ut Pontifex. Intra & Calix & Hostia consecrata cum aliqua conditione virtuali adorantur: Sanctus autem canonizatus proponitur distinctè, & absolute colendus.

SECTIO II.

An & quomodo actus Fidei sit supernaturalis.

Triplex
controuer-
sia.

Hæc est altera & nobilissima proprietas actus Fidei, quod sit supra omnem naturam, suppositis autem ijs quæ vniuersim de supernaturalitate dicta sunt prima disputatione vbi ostensum est supernaturalitatem actuum intellectus, & voluntatis, atque adeò virutum Theologicarum totam peti primaria ab obiectis formalibus, non autem à principijs effectiis, non erit difficile statuere. Primo, qualis sit supernaturalitas actus atque adeò habitus Fidei. Secundo, qualis sit supernaturalitas voluntatis credendi. Tertio, qualis sit supernaturalitas iudicij speculativi quod præcedit voluntatem credendi.

* * *

Assertio affirmans.

Probarat

ex necessitate gratiae tate gratiae